

Dia Internacional de la dona: 8 de març del 2019.

En el moment en que el Lorenzo em va invitar a participar amb tots vostès pel celebrar el dia internacional de la dona, fent una ponència, no sabia de que podria parlar.

Finalment he pensat que el millor era fer un homenatge a totes les mares en general i a la meva mare en particular.

La meva mare va arribar a Andorra, recent casada amb al meu pare que era andorrà, quan tan sols tenia 25 anys.

Ella era de Barcelona, una gran ciutat, i quan va arribar a aquestes valls es va trobar molt sola, no coneixia a ningú i el meu pare viatjava molt.

Ella havia estudiat piano al conservatori del Liceu de Barcelona i era professora de musica, però això a Andorra no li servia de res.

Era una dona jove però forta d'aquelles que l'amor pel seu marit l'havia portat a una terra difícil de viure en aquelles èpoques.

Dic això perquè sabem a on naixem però no tenim ni idea d'on morirem.

D'ella vaig aprendre a ser forta a treballar per tirar endavant, a ser conscient que les dones per definició ho tenim més difícil que els homes però totes resistim i lluitem per la nostra família i sobre tot pels nostres fills.

I això és un denominador comú independentment dels nostres orígens, de la nostra llengua i del nostre color de la pell.

El primer que va fer és obrir una petita perfumeria que va tenir que posar-la al nom del meu pare.

Li agradava el comerç i treballava, venent perfums, quan arribava a casa s'encarregava de les feines domèstiques i no parava quieta.

Amb nosaltres vivia també la meva avia que s'encarregava de mi.

El meu pare quan arribava a casa mirava la tele i s'assentava a taula esperant el dinar o el sopar.

Jo de ben petita veia les diferències i volia ser un home quan fos gran, la meva mare em deia que això no era possible però jo que era molt tossuda comentava que volia ser com el meu pare.

Quan sentia que parlaven de que les noies es tenien que casar amb un marit que les tractes bé, que fos treballador, que portes els diners a casa a mi no m'acabava de convèncer.

Això era una loteria i amb la mala sort que tenia sempre en el joc tenia tots els números de que no sortís bé.

Així que vaig tenir que reivindicar de molt petita que jo volia primer tenir la meva professió i després ja miraríem el tema de casar-se o no.

Era la filla gran i tenia que trencar esquemes, en una família como les de la gran majoria de a les hores a on l'home era el rei.

A mesura que vaig anar creixent trobava injust "l'esclavatge familiar" a que les mares estaven sotmeses.

Sempre li recordava al meu pare que tenia que ajudar a casa i al meu germà de molt petit ja va veure que ell no ho tindria tan fàcil com el patriarca de la família.

Sortosament el meu germà és un marit i un pare excepcional i tan ell com els seus tres fills col·laboren en les tasques domèstiques.

La meva mare, no va canviar però va reconèixer que era millor que la dona fos independent i estava orgullosa dels seus fills i de la seva neta.

Va treballar i va ser una entusiasta per que les dones poguessin votar a Andorra quan els Co-prnceps van acceptar que així fos en el 1970 (però no podien ser elegides). En el 1973 van tenir finalment el dret a ser escollides.

No va tenir mai els mateixos drets que el meu pare, era normal en aquell temps i totalment injust però va veure com el mon anava canviant i el feminisme anava creixent.

Gracies a aquestes injustícies que vàrem viure la majoria de les dones amb menor o major grau, avui les dones de tot arreu clamen l'equitat amb els homes per que tots, ells i nosaltres, podrem fer un món molt millor pels nostres fills i els nostres descendents.

En front les polítiques de les dretes ràncies, que cada vegada més apareixen en l'escena política dels països fins ara democràtics i volen acabar amb els el moviments feministes

un crit unànime d'est a oest i de nord a sud:

Ni un pas enrere en les conquestes del feminisme, no a la diferenciació de sexes, no a la violència de gènere, a igual treball igual salari, baixa maternal i/o paternal.

Per tot el que van patir les nostres avies i les nostres mares volem que les nostres filles i les generacions futures de dones de tot el món siguin lliures de tot masclisme.

Gracies a tots vostès per haver-me donat la oportunitat d'estar aquí.

Elisa Muxella

Presidenta de l'Institut de drets humans d'Andorra.